

Матеріали міжнародної науково-практичної
internet-конференції

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА БОТАНІКИ

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УКРАИНЫ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА БОТАНИКИ

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
DEPARTMENT OF BOTANY

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ
ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ
ЛЕКАРСТВЕННЫХ РАСТЕНИЙ
THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS OF THE RESEARCH OF
MEDICINAL PLANTS**

**Матеріали IV Міжнародної науково-практичної internet-конференції
Материалы IV Международной научно-практической internet-
конференции
The Proceedings of the IV International Scientific and Practical
Internet-Conference**

Харків
Харьков
Kharkiv
2020

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА БОТАНІКИ**

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН»**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної internet-конференції

26-27 листопада 2020 року

м. Харків, Україна

Харків

НФаУ

2020

УДК: 615:581/.582

Редакційна колегія: проф. Котвіцька А.А., проф. Владимірова І. М., проф. Гонтова Т. М.

Укладачі: Кулагіна М.А., Романова С.В., Гордей К. Р., Смєлова Н.М.

Конференція зареєстрована в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації (УкрІНТЕІ) посвідчення № 613 від 11 жовтня 2017 р.

Теоретичні та практичні аспекти дослідження лікарських рослин : матеріали IV Міжнародної науково-практичної internet-конференції (м. Харків, 26-27 листопада 2020 р.) – Харків: НФаУ, 2020. – 303 с.

Збірник містить матеріали IV міжнародної науково-практичної internet-конференції студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів, науковців та практиків.

Напрямами конференції є: підготовка спеціалістів для фармацевтичної галузі; біохімія рослин; питання термінології та систематики рослин; ресурсознавство, культивування, інтродукція, збереження та відновлення біорізноманіття рослин; пошук та вивчення перспективних лікарських рослин; контроль якості лікарської рослинної сировини; технологія та контроль якості лікарських рослинних засобів, домішок до харчових продуктів, парфумерно-косметичних засобів; фармакологічні дослідження біологічно активних речовин, лікарських рослинних засобів; фармацевтичне правознавство; фармакоекономічні дослідження; ветеринарна фармація; інформаційні технології у фармації

Для широкого кола науковців, магістрантів, аспірантів, докторантів, викладачів фармацевтичних та медичних закладів вищої освіти, співробітників фармацевтичних підприємств, фармацевтичних фірм.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

Мас-спектрометричне дослідження плодів– *Foeniculum vulgare* Mill.

Корнієвська В.Г., Фролова С.М., Панченко С.В., Корнієвський Ю.І.

Кафедра фармакогнозії, фармакології та ботаніки

Кафедра технології ліків

Запорізький державний медичний університет, м.Запоріжжя, Україна

kornievsk@gmail.com

Foeniculum vulgare Mill., представник родини селерових *Ariaceae*, дворічна або багаторічна трав'яниста рослина. Як сировину використовують плоди – *Foeniculi fructus*. Галенові препарати із плодів проявляють жовчогінну, спазмолітичну, діуретичну дію, підвищують секрецію травних залоз, регулюють моторну діяльність кишечника. Препарати із плодів фенхелю використовують для поліпшення травлення, відрижці, при здутті живота, та кольках. У поєднанні з іншою лікарською сировиною використовують при захворюваннях верхніх дихальних шляхів для покращення відхаркування[1-5].

Мета роботи – за допомогою методу газової хроматографії визначити компонентний склад настойки плодів *Foeniculum vulgare* Mill.

Матеріали та методи дослідження. Настоянку готували у співвідношенні(1:5) (екстрагент – етанол 70%) із сировини плодів *Foeniculum vulgare* Mill. Якісне та кількісне визначення діючих сполук здійснювали за допомогою газового хроматографа Agilent 7890В з мас-спектрометричним детектором 5977В. Бібліотека мас-спектрів NIST14 була використана для ідентифікації компонентів.

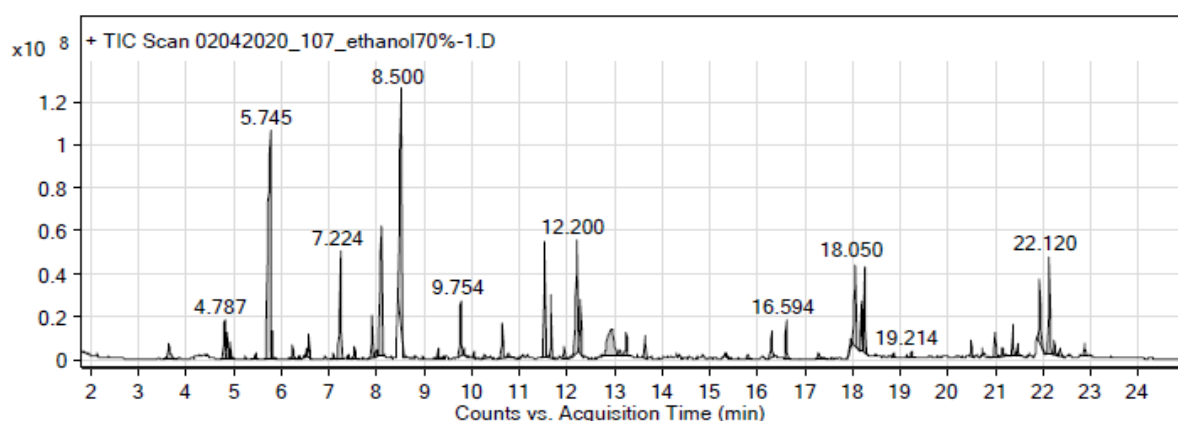

Рис.1. Хроматограма настойки плодів *Foeniculum vulgare* Mill.

Результати дослідження та їх обговорення.

У результаті дослідження при аналізі хроматограми та характеристиці суми площі піків у настоянці плодів *Foeniculum vulgare* Mill виявлено 56 характерних компонентів, які відносяться до: монотерпенів (13); аліфатичних вуглеводнів (1); ароматичних сполук (3); органічних кислот (5); ангідридів (2) естерів (3); складних ефірів жирних кислот (1); глюкозидів (1); невизначених сполук (4); спиртів (3); фенолопохідних (13); азотовмісних сполук (5); сірковмісних сполук (2).

Серед них у кількісному відношенні переважають 10 компонентів: 5.745 RT Fenchone - 15,39%; 8.5 RT Anethole - 11,37%; 12.2 RT 1-(4-Methoxyphenyl)propane-1,2-diol - 6,77%; 18.05 RT 9-Octadecenoic acid, (E)- 5,08%; 22.12 RT Ethanone, 2-hydroxy-1,2-bis(4-methoxyphenyl)- 4,71% ; 7.224 RT Estragole - 3,85%; 9.754 RT 2-Propanone, 1-(4-methoxyphenyl)- 2,57%; 4.787

RT o-Cymene - 1,55%; 16.594 RT Hexadecanoic acid, ethyl ester - 1,22%; 19.214 RT 6-Methoxy-2-(methylamino)tropone - 0,22%.

Висновки

За допомогою газорідинної хроматографії здійснили аналіз компонентів настоянки плодів *Foeniculum vulgare Mill.*

Ідентифіковано 56 компонентів, що належать до різних класів БАС, серед яких у найбільшій кількості в об'єкті дослідження містяться 10 компонентів.

Список літератури

1. Зелена аптека: навч. посібник / Ю. І. Корнієвський, О. І. Панасенко, В. Г. Корнієвська [та ін.]. – Запоріжжя : Вид-во ЗДМУ, 2012. – 642 с.
2. Лікарські рослини на аптечній полиці: навч. посіб. для студентів III-V курсів фармацевт. ф-тів спец. «фармація, промислова фармація» закл. вищ. освіти М-ва охорони здоров'я України / Ю.І. Корнієвський, Л.І.Кучеренко, В.Г. Корнієвська [та ін.]. – Запоріжжя : Вид-во ЗДМУ, 2020. – 304 с.
3. Фітотерапія в практиці сімейного лікаря: навч. посіб. / В. І. Кривенко, Ю. І. Корнієвський, М. Ю. Колесник [та ін.]. – Запоріжжя : Вид-во ЗДМУ, 2015. – 756 с.
4. Фітотерапія в акушерстві та гінекології : навч. посіб. / Ю. І. Корнієвський, Н. Ю. Богуславська, Ю. Я. Круть, В. Г. Корнієвська. – Запоріжжя : Вид-во ЗДМУ, 2014. – 337 с.
5. Фітокосметологія : навч. посіб. / Ю. І. Корнієвський, В. Г. Корнієвська, С. В. Панченко, Н. Ю. Богуславська. – Запоріжжя : Вид-во ЗДМУ, 2016. – 397 с.

Хромато-мас-спектрометрична характеристика сировини верби білої Корнієвська В.Г., Хмура Т.А., Карпун Є.О., Корнієвський Ю.І.

Кафедра фармакогнозії, фармакології та ботаніки

Кафедра природничих дисциплін для іноземних студентів та токсикологічної хімії

Запорізький державний медичний університет, м.Запоріжжя, Україна

kornievsk@gmail.com

Захворювання кістково-м'язової та сполучної тканини є проблемою більше 15% населення країни. Приблизно таке ж число людей страждають цими захворюваннями і в розвинених країнах світу. Тому пошук лікарських засобів для лікування даних нозологічних форм є актуальним. Для лікування широко застосовуються синтетичні протизапальні лікарські засоби, але для більшості з них характерні серйозні побічні ефекти: подразнююча та ульцерогенна дія на слизову оболонку шлунка, особливо при тривалому пероральному застосуванні. У той же час протизапальні засоби рослинного походження не проявляють подібного побічного ефекту. Крім того, багато лікарських рослин містять комплекс біологічно активних речовин (БАР), які проявляють фармакотерапевтичну дію при захворюваннях кістково-м'язової та сполучної тканини.

Одним з найбільш перспективних видів лікарської рослинної сировини, що володіє протизапальною активністю, є верба біла (*Salix alba L.*). Препарати верби вживають при невралгії, різних формах неврозу, головному болю, ревматизмі, простудних захворюваннях, для лікування подагри, запальних явищ шлунка та кишок, хвороб селезінки та печінки, проносів, запалень сечових шляхів, інфекційних та гінекологічних хвороб, шлункових, маткових, кишкових та інших кровотеч[1-3].